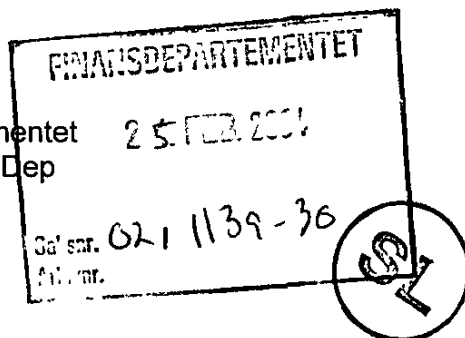

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref
Saksbehandler HEB
Vår ref 03/6534
Arkivkode 671
Dato 23 03 2004

REVISJON AV REGELVERKET OM TEKNISK SPRIT – HØRING

Sosial- og helsedirektoratet viser til Finansdepartementets høringsnotat av 5 12 2003 med forslag til endringer i ovennevnte regelverk

Som formål med revisjonen oppgis blant annet modernisering og forenkling av regelverket om teknisk sprit, herunder klargjøring av begrepsbruken. I denne forbindelse gjør en rekke til dels motstridende hensyn seg gjeldende. Sosial- og helsedirektoratet vil generelt understreke at vi er spesielt opptatt av at det nye regelverket er egnet til å minimalisere faren for misbruk av ulike typer teknisk alkohol med derav følgende helseskader. Direktoratet har begrenset grunnlag for å ta stilling til de tekniske delene av forslaget.

Direktoratet har følgende kommentarer til forslaget til nytt regelverk

4.3 Hovedtrekk i forslaget til ny ordning

Finansdepartementet foreslår å oppheve dagens eneretter for Arcus AS for teknisk sprit og at det i stedet innføres et system for registrering av aktørene på produsent- og importørleddet. Etter mønster fra EU foreslås at registreringsordningen knyttes opp til dagens system for registrering av særavgiftspliktige produsenter og importører samt avgiftsfrie brukere.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til dette forslaget.

Systemet med kjøpetillatelse og kvoter foreslås opphevet samtidig som det foreslås ulike kontrollsystemer for henholdsvis *denaturerte produkter* som ikke er egnet som drikkevarer, og *udenaturert alkohol* der faren for lekkasje til drikkevaremarkedet er stor.

Når det gjelder den store gruppen brukere av udenaturert etanol som i dag omfattes av avgiftsklasse 1, dvs. leger, tannleger, skoler, m fl, og som av ulike grunner ikke kan registreres som avgiftsfrie brukere, foreslås å gjøre udenaturert etanol avgiftspliktig på linje med alkoholholdige drikkevarer.

Sosial- og helsedirektoratet støtter forslaget om at kontrollen for denaturerte varer legges til tilvirker-/importørleddet og at det for udenaturert alkohol etableres et system med forhåndsgodkjenning av avgiftsfrie brukere kombinert med blant annet krav til internkontroll. Det stilles i økende grad krav om internkontroll til næringsdrivende, noe som etter direktoratets oppfatning bidrar til å ansvarliggjøre aktørene i større grad.

Sosial- og helsedirektoratet • Forebyggingsdivisjonen
Avdeling rusmidler

Direktoratet slutter seg videre til at udenaturet etanol til bruk hos leger, tannleger, veterinærer og lignende avgiftsbelegges som alkoholholdige drikkevarer. Økte avgifter antas å minske faren for at den udenaturete alkoholen brukes til andre formål enn forutsatt, dvs konsum

4.4 Ny avgrensning mellom "teknisk etanol" og "alkoholholdige preparater"

4.4.1 Generelt

Med sikte på å lage en mer presis avgrensning mellom ulike produkter enn tilfellet er i dagens regelverk foreslår departementet å erstatte enkelte sentrale begreper med andre begreper. Bakgrunnen er at det i praksis har vært problematisk å forholde seg til dagens avgrensning

4.4.2 "Teknisk etanol"

Begrepet "teknisk sprit" foreslås erstattet med begrepet "teknisk etanol" til tross for at begrepet "teknisk sprit" er godt innarbeidet. Forslaget begrunnes blant annet med at begrepet "teknisk etanol" er mer presist når det nå foreslås at begrepet også skal omfatte øl og vin som skal brukes til tekniske formål.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til den foreslåtte endringen i begrepsbruken. Direktoratet har ingen merknader vedrørende tilknytningen av "teknisk etanol" til Tolltariffen, jf høringens punkt 4.4.4

4.4.2 "Alkoholholdige preparater"

Begrepet "spritholdige produkter" foreslås erstattet med begrepet "alkoholholdige preparater" fordi sistnevnte begrep tydeligere indikerer at disse produkter ikke skal drikkes.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til den foreslåtte endringen. Direktoratet har ingen merknader vedrørende tilknytningen av "alkoholholdige preparater" til Tolltariffen, jf høringens punkt 4.4.4.

4.5 Registreringsordning erstatter monopol, bevilling og kjøpetillatelse

Med bakgrunn i blant annet privatiseringen av Arcus AS og visse endringer i EØS-avtalen foreslås det å utvikle monopol- og bevillingsordningen for teknisk sprit. Slik Finansdepartementet ser det taler verken sosiale, alkoholpolitiske eller fiskale grunner for å videreføre enerettene knyttet til teknisk sprit

4.5.2 Ny registreringsordning

Etter å ha vurdert og forkastet et alternativ med bevillingsordning etter mønster av engrosbevillingsordningen etter alkoholoven, foreslår departementet at det etableres en registreringsordning for aktører som håndterer eller som har særfordeler med hensyn til bruk av slike varer, på lik linje med det som gjelder for de fleste andre særavgiftspliktige varer. Forvaltningsansvaret for registreringsordningen foreslås lagt til Toll- og avgiftsdirektoratet ved tollregionene. Registreringsbestemmelsene følger av særavgiftsforskriften og skal suppleres med vilkår som Tollvesenet fastsetter i hvert enkelt tilfelle i forbindelse med registreringen

Ifølge særavgiftsforskriften § 5-6 kan registrering nektes eller tilbakekalles av en rekke grunner, hovedsakelig av økonomiske art. Departementet ber høyringsinstansene vurdere om det er behov for å innføre ytterligere krav til for eksempel vandel generelt

Ved avgjørelsen av søknader om registrering av aktører som håndterer udenaturerte produkter, bør det etter Sosial- og helsedirektoratets oppfatning ikke bare legges økonomiske kriterier til grunn. Det bør i tillegg vurderes om søkeren er egnet til å håndtere slike produkter i samsvar med forutsetningene og for øvrig på en forsvarlig måte

4.5.3 Registreringsordning for avgiftsfri bruk

Finansdepartementet foreslår generelt avgiftsfritak for alkohol til "virksomheter som bruker teknisk etanol som råstoff ved fremstilling av varer" og at fritaket administreres gjennom registrering av avgiftsfrie brukere i samsvar med særavgiftsforskriften § 2-3. Det opplyses at Sverige har hatt en tilsvarende ordning siden 1.10.2001.

Forslaget innebærer videre at avgiftsfrie brukere må kjøpe etanolen direkte fra en registrert tilvirker eller importør. Det forutsettes å stille strenge dokumentasjonskrav for virksomhetenes tekniske bruk av alkoholen.

Sosial- og helsedirektoratet er enig i at et generelt avgiftsfritak for de aktuelle aktørene må kombineres med en registreringsordning som foreslått for å minimalisere faren for lekkasjer og ulegitimert bruk av produkter beregnet til teknisk bruk. Plikten til å betale avgift dersom alkoholen brukes til andre formål enn forutsatt ivaretar etter direktoratets oppfatning ikke de alkoholpolitiske hensynene i tilstrekkelig grad.

4.5.4 Registreringsordning for avgiftspliktig bruk

Departementet foreslår at brukergrupper som omfattes av dagens avgiftsgruppe 1, dvs. leger, tannleger, skoler m. fl., skal kunne kjøpe ren etanol uten krav til registrering mot å betale fulle avgifter med linje med drikkevarer.

I lys av det store antallet brukergrupper og enkeltbrukere som omfattes av dette punktet er Sosial- og helsedirektoratet enig med Finansdepartementet i at det må stilles strenge krav til disse brukerne selv om de skal betale fulle avgifter på linje med alkoholholdige drikkevarer. Direktoratet har ikke forutsetninger for å vurdere om ordningen med kjøp av teknisk etanol bør strammes inn eller utvides til nye brukergrupper.

4.6 Denaturering

Finansdepartementet tar sikte på å begrense antallet denatureringsmetoder til det som anses nødvendig. Helsekadelige denatureringsmidler skal så langt som mulig unngås. Med dette for øye foreslår departementet å forskriftsfeste definisjoner av godkjente denatureringsmidler og redusere behovet for å fatte enkeltvedtak med godkjenning av denaturering.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til forslaget om å lage generelle krav til denaturering og så langt som mulig forby bruken av helsekadelige denatureringsmidler

4.7.1 Tidspunktet for avgiftsplikten – avgiftspliktige – oppkreving

Departementet foreslår at avgiftsplikten – og registreringsplikten – legges på importør-/produsentleddet, og at avgiften forfaller til betaling ved uttak fra lager eller ved innførsel. Videre foreslås det å lage regler om sikkerhetsstillelse for fremtidige avgiftskrav og krav til lagerregnskap slik som tilfellet er for alkoholholdige drikkevarer.

Sosial- og helsedirektoratet er enig i departementets forslag.

4.7.2 Avgiftssatser

Finansdepartementet foreslår å avvikle systemet med egne satser for teknisk sprit mv. og foreslår i stedet at man bruker satsene for alkoholholdig drikk eller 0-sats (fritak). Det foreslås videre at både avgiftsplikten og avgiftssatsen for teknisk etanol presiseres i Stortingets avgiftsvedtak.

Direktoratet slutter seg til forslagene om nytt avgiftssystem forutsatt at det stilles nærmere bestemte krav til kjøpere og brukere avhengig av om det dreier seg om avgiftsbelagte produkter eller produkter med avgiftsfritak, blant annet krav om emballering. For øvrig er direktoratet enig i målsettingen om å lage et regelverk som forbyr bruk av udenaturert sprit når denaturert sprit gjør samme nytte.

4.8 Forbudsbestemmelser – særlig fiskale og sosiale/helsemessige hensyn

Det foreslås å innføre en bestemmelse i særavgiftsforskriften der det uttrykkelig fremgår at det er forbudt å bruke teknisk alkohol til andre formål enn forutsatt samt å endre karakteren av teknisk alkohol eller alkoholholdige preparater. Bestemmelsen skal supplere forslaget om at ulovlig bruk vil utløse plikt til å betale avgift.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til forslaget og vurderingene som ligger til grunn.

4.9 Straffebestemmelser

Det opplyses at markedet for teknisk etanol er minst like stort som for alkoholholdige drikkevarer og at potensialet for avgiftsunndragelser mv. er tilsvarende stort. Etter Finansdepartementets oppfatning finnes derfor ingen gode grunner for å ha andre straffebestemmelser for teknisk etanol enn for alkoholholdig drikk. På denne bakgrunn foreslår departementet å harmonisere straffebestemmelsene i alkoholloven, tolloven og særavgiftsloven.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til forslaget.

4.10.5 Essenser

Essenser antas å være lite egnet for misbruk, både på grunn av manglende drikkebarhet og pris samt begrensninger når det gjelder maksimalt tillatt emballasjestørrelse.

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til departementets vurderinger og forslag på dette punktet.

4.10.6 Tinkurer

På grunn av muligheten for kontroll- og misbruksproblemer i tilknytning til tinkurer foreslår departementet at reglene for essenser også skal gjøres gjeldende for tinkurer.

Det betyr at det skal stilles krav til registrering, emballasjestørrelse m v også for tinkturer

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til forslaget

4.10.7 Etanolholdig kosmetikk

Grunnet ubetydelig kosmetikkproduksjon i Norge og at det utelukkende brukes denaturert sprit til dette formålet slik at det ikke er fare for misbruk foreslår departementet å oppheve dagens forskrifter for kosmetikk

Sosial- og helsedirektoratet er enig i at de generelle kravene som skal stilles til bruk av denaturert sprit, er tilstrekkelige til å ivareta kontrollbehovet på dette området

4.11. Organisatorisk plassering

Sosial- og helsedirektoratet er enig i den foreslåtte forankringen av regelverket og den skisserte ansvarsdelingen mellom de ulike nivåene

4.12 Kontrolladgang – kontrollgebyr

Sosial- og helsedirektoratet slutter seg til departementets vurderinger og forslag under dette punktet

4.13 Forbud mot apparater for fremstilling av isopropanol

Ettersom isopropanol nå fjernes fra vareomfanget foreslår departementet å fjerne ordene "eller isopropanol" i alkoholoven § 8-5

Sosial- og helsedirektoratet har ingen innvendinger mot dette da det aktuelle punktet i opplysningen i alkoholoven § 8-5 ikke antas å ha selvstendig betydning for bestemmelsens rekkevidde

Med vennlig hilsen

Gunn-Elin Aa Bjørneboe
Divisjonsdirektør

Mari Trommald
Avdelingsdirektør